

Professori
Ilkka Virtanen

Tervehdyssanat Pohjanmaan Maanpuolustuskillan
25-vuotisjuhlassa Tammisunnuntaina 29.1.2006

ÖSTERBOTTENS FÖRSVARSGILLE - POHJANMAAN MAANPUOLUSTUSKILTA ry: ALUEELLISTA PERINNEKILTATOIMINTAA JO 25 VUODEN AJAN

Vapaussodan alkamisen muistoksi vietettävällä Tammisunnuntailla – tammikuun viimeisellä sunnuntailla – on Pohjanmaalla aina ollut merkittävä asema yhtenä maamme itsenäisyyden ja vapauden keskeisenä merkkipäivänä. Tammisunnuntai on tästä syystä valittu myös Österbottens Försvarsgille - Pohjanmaan Maanpuolustuskillan rf:n vuosipäiväksi. Killan tämän vuoden, järjestyksessään 25. vuosipäivän teemaksi olemme määritelleet ”Vaasa varuskuntakaupunkina”. Tällä valinnalla haluamme osaltamme korostaa 400-vuotisjuhlavuottaan viettävän Vaasan asemaa ja merkitystä isänmaamme maanpuolustuksessa yleensä sekä erityisesti itsenäisyytemme saavuttamiseen ja sen säilyttämiseen liittyvissä kysymyksissä historian saatossa. Samalla haluamme korostaa sitä, että vaikka joukko-osastotoiminta Vaasasta viime vuosikymmenen lopulla lakkautettiinkin, Vaasa on sotilasläänin esikuntapaikkana edelleen varuskuntakaupunki ja säilyttää tämän statuksensa Puolustusvoimissa tapahtuvan organisaatiouudistuksen jälkeenkin. Tässä päivän pääjuhlassa teema tulee erityisesti esiin juhlaesitelmässä, jonka pitäjäksi olemme onnistuneet saamaan todellisen asiantuntijan, Vaasan varuskunnan historian kirjoittajan evl. Stig Roudasmaan.

Tjugofem år sedan, när gillet grundades, österbottniska fosterlandsvänner kände ett stort behov av att få till stånd ett organ, inom vilket man kunde verka för att upprätthålla och utveckla försvarsviljan och fosterlandskärleken. Vidare såg man att det var alldeles nödvändigt att ta till vara arv och traditioner, ty mycket hade redan gått i graven genom krigsveteranernas bortgång. Arvet och traditioner skulle inte gälla endast vinterkrigs- och fortsättningskrigstiden, utan också förberedandet av Finlands frihet, jägarrörelsen, själva Frihetskriget samt skyddskårsverksamheten och Lotta Svärds ärofulla arbete. Därigenom blev motivet att bestämma gilletts årsdag till januari söndagen (även om gillet grundades i april 1981).

Av gilletts verksamhetsformer under de gångna tjugofem åren vill jag här ta fram endast de viktigaste. Gillet var initiativtagare till Gillenas hus, vilket uppfördes tillsammans med närmare tioalet andra frivilliga försvarsorganisationer med i huvudsak krigsveteraner som talkoarbetare, sammanlagt i det närmaste 18.000 arbetstimmar. Detta talkoarbete och donationerna gjorde byggnadsprojektet möjligt.

Gillet tog också initiativ till och förverkligade den långvariga tanken, att Vasa borde få en ryttarstaty över marskalk Mannerheim. Den skulpterades av professor Aimo Tukiainen och avtäcktes på självständighetsdagen 1990. Den finansierades med de av en kommitte under hovrättsråddinnan Alma Skogs ledning insamlade medlen 50 år tidigare, vilka medel var deponerade i Vasa stad i en för detta ändamål grundad fond. Ryttarstatyn är placerad i stadshusets festvåning och är till storleken 1:4 jämfört med marskalk Mannerheims ryttarstatyn i Helsingfors.

Alueen maanpuolustusperinnön vaalimiseen kuuluvat lisäksi Vaasassa perustettujen ja täällä toimineiden joukko-osastojen muistolaattojen kiinnittäminen perinnemuuriin sekä kunniakäynti Perinnemuurilla seppeleenlaskuineen ja maanpuolustusjärjestöjen lippujen kunniavartioineen vuosipäivän juhlallisuuksiemme osana. Pohjanmaan ja Vaasan sotilasläänien komentajien muotokuvien hankkiminen tänne perinteikkäälle Upseerikerholle kuuluu niin ikään mieluisiin perinteisiimme. Olimme helpottuneita, kun saimme tietää, että tätä perinnettä on mahdollisuus jatkaa Puolustusvoimain tulossa olevan organisaatiouudistuksen jälkeenkin. Vaasalaisten Mannerheim-ristin ritareiden ja Vapaussodan sankareiden muistolaattojen hankinnalla ja kiinnittämällä heidän kotitalojensa seiniin haluamme myös kunnioittaa ansioituneiden maanpuolustajien muistoa ja saattaa sen näin tulevien sukupolvien tietoisuuteen.

Killan toiminnan painopisteeksi on viime vuosina yhä selvemmin muodostunut vuoden 1999 alussa avatun Vaasan Sotaveteraanimuseon ylläpitäminen ja kehittäminen. Museon pysyvä näyttely esittelee runsaslukuisin esinein, kartoin ja kuvin maamme kohtalonhetkiä kahdelta viime vuosisadalta. Pysyvän näyttelyn lisäksi museoon pystytetään vuosittain 2-3 vaihtuva-alaista näyttelyä. Tänäpäivänä avasimme juhlapäivämme yleisteemaan liittyen Vaasan varuskunnan vaiheita ajallisesti aina 1300-luvun Korsholman linnaan asti valottavan erikoisnäyttelyn.

Men det är inte bara historien, som är viktig i vårt arbete. Försvarsandan och veteranernas arv är viktiga också i framtiden. Och det är ungdomen, som skall göra framtiden. Från och med året 2000 har vi tagit ansvaret om att organisera uppsatstävlingen, som Traditionsföreningen för IR 61 grundade och som fortfarande sker i dess namn. Motiven i tävlingen behandlar fosterlandet, dess försvar och veteranerna. I tävlingen kan alla högstadie- och gymnasieeleverna i Vasa och i Korsholm delta. Huvudpriserna utdelas årligen i Vasa stads självständighetsfest. När vi senare i dag får höra två bästa av höstens skrivare att framföra sina uppsatser, kan vi lägga märke till att försvarsandan lever ännu stark hos ungdomen i Österbotten.

Arvoisa juhlayleisö. Ärade festpublik. Olette kaikki sydämellisesti tervetulleita viettämään kanssamme Tammissunnuntain muistojuhlaa ja samalla Pohjanmaan Maanpuolustuskillan 25-vuotisjuhlaa. Ni är alla hjärtligt välkomna att fira med oss Januariöndagens minnesfest och Österbottens Försvarsgilletts 25-årsfest.